

РЕФЕРАТ

**О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ КАНДИДАТКИЊЕ
МАРИЈЕ М. КАЛИЧАНИН - КРСТИЋ**

Веће за студије при Универзитету у Београду, на седници одржаној 10. јуна 2024. године (Број одлуке: 06-4217/VIII-4531/4-24) именовало нас је у комисију за преглед и оцену докторске дисертације под насловом „**Историја интеракције археологије и магнетометрије у археолошкој интерпретацији кроз студију случаја локалитета Гривац**”, кандидаткиње Марије М. Каличанин-Крстић (мултидисциплинарне докторске студије при Универзитету, студијски програм: Историја и филозофија природних наука и технологије). Након прегледа и анализе приложене докторске дисертације, подносимо Већу следећи извештај:

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Кандидат Марија Каличанин-Крстић (Крагујевац, 1978) дипломирала је 2004. године археологију на Филозофском факултету у Београду. Током 2005. и 2006. године, волонтерски је ангажована на пословима археолога у Народном музеју у Крагујевцу. Од октобра 2006. године запослена је као археолог у Заводу за заштиту споменика културе Крагујевац (у даљем тексту Завод). У Заводу, поред послова археолога, од 2013. године обављала је посао шефа службе за студије, заштиту и документацију, а од 2018. године помоћник је директора Завода. Звање виши конзерватор стекла је 2016. године.

Водила је преко 15 археолошких истраживачких пројеката у Шумадији и Поморављу, од којих су неки представљали вишегодишња истраживања, укључујући геофизичка-археолошка истраживања на локалитетима у околини Крагујевца и Кнића спроведена у сарадњи са Универзитетом у Питсбургу, САД.

Учествовала је на бројним стручним и научним скуповима међу којима су: више скупова и секција Српског археолошког друштва (Ниш 2024, Суботица 2023, Београд 2020, Панчево 2018, Крагујевац 2014, Горњи Милановац 2012, Бела Црква 2011); 28. годишњи састанак Европске асоцијације археолога (ЕАА) у Будимпешти 2022. године; Организатор је и учесник Научног скупа „Драгослав Срејовић и мултидисциплинарност” реализованог у сарадњи са Центром за научно истраживачки рад Српске академије наука и уметности и Универзитетом у Крагујевцу (Крагујевац 2021); од 2024. године члан је редакције Гласника Друштва конзерватора Србије. Аутор је више стручних радова о истраживању и очувању археолошког наслеђа. У оквиру докторске дисертације коаутор је више радова у домаћим и међународним часописима међу којима је и радови у часописима из категорије М23 и М51. Учествовала је на више научних скупова са темама мултидисциплинарног приступа у археолошким истраживањима.

БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Радови из области примене геофизике у археологији

- М. Коџић, В. Ханкс, **М. Каличанин-Крстић** et al. 2020, *Identifying Early Neolithic Settlements in the Šumadija Region of Serbia Through Combined Pedestrian Survey and Archaeological Geophysical Prospection*, у: *Interdisciplinaria Archaeologica - Natural Sciences in Archaeology*, Volume XI, Issue 1/2020, Pages 9-19, DOI: <http://dx.doi.org/10.24916/iansa.2020.1.1> (**M23**);
- М. Кочић, Б. Ханкс, **М. Каличанин-Крстић**, П. Басар, 2023, *Историјат мултидисциплинарних истраживања неолита Шумадије - почеци и будућност*, у: академик Видојко Јовић (ур), др. Мирослав Кочић, Марија Каличанин-Крстић (оперативни уредници), Меморијал Драгослава Срејовића, Зборник радова 5 "Драгослав Срејовић и Мултидисциплинарност", Центар за научно истраживачки рад Српске академије наука и уметности и Универзитета у Крагујевцу, Универзитет у Крагујевцу, Завод за заштиту споменика културе Крагујевац, Крагујевац 2023. године ISBN 978-86-81037-76-8 (**M44**);
- М. Коџић, В. Ханкс, **М. Каличанин-Крстић** et.al 2020, *Arheometrijski pristup upotrebe neinvazivnih metoda u rapidnoj karakterizaciji praistorijskih lokaliteta – studija slučaja lokaliteta Kneževac*, у: S. Vitezović, K. Šarić, D. Antonović (ur.), *Zbornik radova Aktuelna interdisciplinarna istraživanja tehnologije u arheologiji jugoistočne Evrope*, Prvi skup Sekcije za arheometriju, arheotehnologiju, geoarheologiju, i eksperimentalnu arheologiju, Srpskog arheološkog društva, Beograd, 98-102, ISBN 978-86-80094-10-6 (**M63**);
- Оперативни уредник Зборника: академик Видојко Јовић (ур), др. Мирослав Кочић, **Марија Каличанин-Крстић** (оперативни уредници), Меморијал Драгослава Срејовића, *Зборник радова 5 "Драгослав Срејовић и Мултидисциплинарност"*, Центар за научно истраживачки рад Српске академије наука и уметности и Универзитета у Крагујевцу, Универзитет у Крагујевцу, Завод за заштиту споменика културе Крагујевац, Крагујевац 2023. године, ISBN 978-86-81037-76-8 (**M44**).

Остали објављени радови из области археологије

- **М. Каличанин Крстић**, М. Грковић, П. Вукашиновић, 2015, *Проблем уништавања археолошких налазишта и покретног археолошког материјала приликом нелегалних ископавања*, Гласник Српског археолошког друштва 30, Београд, 263-272 (**M51**);
- **М. Каличанин-Крстић**, 2012, *Археолошка истраживања манастирског комплекса Светог Јована Главосека*, Саопштења XLIV – 2012, Републички завод за заштиту споменика културе Београд, Београд, 249-259 (**M52**);
- **М. Каличанин-Крстић**, 2012 *Археолошка ископавања цркве Светог арханђела Михаила у Брезовцу – од 1985. до 2008. године*, Шумадијски записи VI, Народни музеј у Аранђеловцу, Аранђеловац, 105-122 (**M53**);
- **М. Каличанин-Крстић**, 2012, *Локалитет Црквина у Грошници код Крагујевца*, Гласник Друштва конзерватора Србије 36, Београд, 42-45 (**M53**);
- **М. Каличанин-Крстић**, 2013, *Археолошка истраживања цркве у Борцима код Раче*, Гласник Друштва конзерватора Србије 37, Београд, 93-96 (**M53**);
- **М. Каличанин-Крстић**, 2014, *Археолошка истраживања у порти манастира Денковац*, Гласник Друштва конзерватора Србије 38, Београд, 80-84 (**M53**);
- **М. Каличанин-Крстић**, 2016, *Остаци цркве у Вукојевцу код Страгара*, Гласник Друштва конзерватора Србије 40, Београд, 93-95 (**M53**);
- **М. М. Каличанин-Крстић**, Б. Д. Шаренац, 2017, *Археолошка истраживања локалитета Јовање у Каменици*, Гласник Друштва конзерватора Србије 41, Београд, 60-62 (**M53**);

- **М. Каличанин-Крстић**, Марко Грковић, 2016, *Археолошко наслеђе у склопу Европске конвенције о пределу*, Зборник радова „Културни предео“ - VII конференција, Завод за заштиту споменика културе града Београда, Београд, 143-150;
- **М. Каличанин-Крстић**, Б. Шаренац, 2018, *Археолошка истраживања у Каменици од 2012. до 2015. године*, Зборник радова Рудник и Венчац са околином у средњем веку и раној модерни, Аранђеловац, 227-246;
- **Уредник публикације**: Преглед наслеђа, група аутора, Марија Каличанин-Крстић (ур), Крагујевац: Завод за заштиту споменика културе Крагујевац, 2017.

Саопштења са скупова објављена у изводу (из области примене геофизике у археологији)

- Којић М., Hanks В., **Kaličanin-Krstić М.**, Basar P., 2022, *Longue Duree In The Center Of Balkans - Regional Scale Diachronic Study Of The Gruža Valley In Central Serbia*, 28th Annual Meeting of EAA, Budapest, Hungary, ISBN: 978-80-88441-02-1 (**M34**);
- М. Кочић, Б. Ханкс, **М. Каличанин-Крстић**, П. Басар, 2021, *Историјат мултидисциплинарних истраживања неолита Шумадије - почеци и будућност*, Научни скуп ”Драгослав Срејовић и Мултидисциплинарност”, у Крагујевцу 29. Новембар 2021. године ISBN 978-86-81037-76-8 (**M44**);
- М. Којић, В. Hanks, **М. Каличанин-Крстић** et.al. 2020, *Arheometrijski pristup upotrebe neinvazivnih metoda u rapidnoj karakterizaciji praistorijskih lokaliteta – studija slučaja lokaliteta Kneževac*, Prvi skup za arheometriju, arheotehnologiju, geoarheologiju i eksperimentalnu arheologiju Srpskog arheološkog društva, u Beogradu 28. februara 2020. godine ISBN 978-86-80094-10-6 (**M63**);
- М. Кочић, **М. Каличанин-Крстић**, А. кочић, 2024, *Снимање Лидаром локалитета Доње Грбице и методолошки приступ анализи девастације градинских локалитета*, XLVII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва, 30.мај – 1. јун 2024, Ниш, ISBN 978-86-80094-26-7 (**M64**).

Саопштења са скупова објављена у изводу (из области археологије)

- М. Кочић, **М. Каличанин-Крстић**, А. кочић, Б. Хенкс 2024, *Регионални системи утврђивања у позној праисторији централне Србије*, XLVII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва, 30.мај – 1. јун 2024, Ниш, ISBN 978-86-80094-26-7 (**M64**);
- Н. Мирковић-Марић, **М. Каличанин-Крстић**, 2023, *Учесће завода у међународној сарадњи у Србији*, Секција за заштиту археолошког наслеђа Српског археолошког друштва, 26-28. октобар 2023, Суботица (**M64**);
- **М. Каличанин-Крстић**, Б. Шаренац, 2018, *Археолошка истраживања на локалитету црквина у Каменици* XLI скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва, 31.мај – 2. јун 2018, Панчево (**M64**);
- **М. Каличанин-Крстић**, М. Грковић, 2016, *Археолошко наслеђе у склопу Европске конвенције о пределу*, VII конференција „Културни предео“, Завод за заштиту споменика културе града Београда, 10. новембар 2016. године, Београд (**M64**);
- М. Грковић, **М. Каличанин-Крстић**, Б. Шаренац, 2014, *Историјат археолошких истраживања на територији Крагујевца и околине* XXXVII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва, 9.-11. октобар 2014. године, Крагујевац (**M64**);
- **М. Каличанин-Крстић**, М. Грковић, П. Вукашиновић, 2014, *Проблем уништавања археолошких налазишта, локалитета и покретног археолошког материјала нелегалним*

ископавањима, XXXVII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва, 9.-11. октобар 2014. године, Крагујевац (М64);

- **М. Каличанин-Крстић**, 2011, *Археолошка истраживања цркве у Вукојевцу код Страгара 2010. и 2011. Године*, Средњовековна секција Српског археолошког друштва, 10. 11. - 11. 11. 2011. године, Бела Црква (М64);
- **М. Каличанин-Крстић**, М. Грковић, 2012, *Археолошка истраживања цркве у Борцима код Раче*, Средњовековна секција Српског археолошког друштва, 25. 10. - 26. 10. 2012. године, Горњи Милановац (М64);
- **М. Каличанин-Крстић**, Б. Шаренац, 2017, *Археолошка истраживања у Каменици од 2012. до 2015. године*; Рудник и Венчац са околином од антике до ране модерне, Народни музеј у Аранђеловцу, 21. октобра 2017. године. Аранђеловац;
- **М. Каличанин-Крстић**, 2012, *Археолошка ископавања цркве Светог арханђела Михаила у Брезовцу – од 1985 до 2008. године*, излагање на промоцији Зборника радова Народног музеја у Аранђеловцу, Шумадијски записи VI, у Народном музеју у Аранђеловцу.

Руковођење археолошким истраживањима (из области теме доктората)

2016. године

- Геофизичка испитивања и примена неинвазивних метода проспекције на неолитским налазиштима и локалитетима на територији Крагујевца и Кнића – пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу;

2017. године

- Рекогносцирање терена и наставак геофизичких испитивања на археолошком налазишту Тодорчево – стрна жита, Пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу;
- Рекогносцирање терена, наставак геофизичких испитивања и пробна бушења на индикованим површинама на неолитском налазишту Дивостин – пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу;
- Рекогносцирање терена, наставак геофизичких испитивања и пробна бушења на индикованим површинама на неолитском локалитету Гривац – пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу;
- Рекогносцирање терена, уз примену геофизичких испитивања и пробних бушења на индикованим површинама на неолитским локалитетима Нешовића брдо и Бубан, Пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу.

2018. године

- Археолошко рекогносцирање и геофизичка истраживања на археолошком налазишту Гривац, општина Кнић; пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу;
- Археолошко рекогносцирање и геофизичка истраживања на археолошким локалитетима Нешовића брдо и Бубан у Кусовцу, општина Кнић; пројекат реализован у оквиру сарадње Завода за заштиту споменика културе Крагујевац и Универзитета у Питсбургу.

ПРЕДМЕТ И ПРОБЛЕМ ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет ове докторске дисертације се односи на могућности које подаци и закључци добијени коришћењем магнетометрије пружају археолошкој интерпретацији, као и допринос који мултидисциплинарна истраживања имају у процесу доношења објективних и проверљивих археолошких закључака.

Коришћења магнетометрије у археолошким истраживањима омогућава препознавање и позиционирање аномалија изазваних археолошким структурама у односу на медиј у ком се налазе. Поред податка добијених традиционалним приступом који је заснован на археолошким ископавањима и археолошкој проспекцији терена, подаци добијени магнетометријском методом формирају нову линију доказа која даје целовитији увид у слику локалитета, и доприносе већем степену проверљивости и доношењу објективнијих закључака на којима се заснива археолошка интерпретација.

Проблем истраживања се огледа у недовољно развијеном механизму који би пружио адекватан приступ интеракцији података добијених применом различитих археолошких метода истраживања и магнетометрије, као и могућност њихове синтезе и интерпретације у сврху доношења објективних и проверљивих археолошких закључака.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У складу са предметом и проблемом истраживања, основни циљеви ове дисертације су да се на примеру коришћења магнетометријске методе у археолошким истраживањима, укаже на:

1. Утицај и значај мултидисциплинарних истраживања у доношењу објективних и проверљивих археолошких закључака, и њихову улогу у очувању епистемолошки одрживог научног приступа;
2. Могућности које мултидисциплинарни приступ пружа проширивању археолошког знања и интерпретације археолошких резултата.

У оквиру наведених, општих циљева, кандидаткиња је издвојила и посебне циљеве који се односе на:

1. Историјски увид и значај коришћења магнетометријске методе у археолошким истраживањима, са посебним освртом на историјат коришћења ове методе на археолошком локалитету Гривац (студија случаја);
2. Анализу могућности доношења археолошких закључака на основу података добијених магнетометријским мерењима;
3. Обухватнијем и целовитијем сагледавању односа података добијених магнетометријом са подацима добијеним традиционалним методама археолошких истраживања (ископавањима и археолошким рекогносцирањем);
4. Указивање на предности и недостатке сваке од коришћених метода на примеру археолошког локалитета Гривац у археолошкој интерпретацији;
5. Указивање на значај који интеракција података, добијених коришћеним различитих метода на локалитету Гривац, има у провери археолошких тврдњи и објективном научном приступу приликом интерпретације археолошких података.

КРАТАК ОПИС САДРЖАЈА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација под насловом „**Историја интеракције археологије и магнетометрије у археолошкој интерпретацији кроз студију случаја локалитета Гривац**” написана је на српском језику на 201 страни текста (Word документ - А4 формат, фонт Times New Roman, 12 pt). Структуру рада чине следећа поглавља: *Увод* (стр. 1-10),

Примена геофизике у археологији (стр. 11-27), *Неолит на простору централног Балкана / Временски и просторни оквир и основ за примену магнетометрије* (стр. 28-46), *Студија случаја локалитет Гривац* (стр. 47-167), *Процеси интерпретација на бази интеракције археолошких и магнетометријских података* (стр. 168-188), *Закључак* (стр. 189-191), *Литература* (стр. 192-201).

Дисертација садржи 10 графичких прилога (фотографије са графичком обрадом) у поглављу *Студија случаја локалитет Гривац*; 2 карте у поглављу *Студија случаја локалитет Гривац*; и 5 табела, од којих 1 у поглављу *Студија случаја локалитет Гривац* и 4 табеле у *Прилозима*.

Дисертација укупно има 233 стране рачунајући уводне и завршне странице које се односе на информације о докторанту и докторској дисертацији: Насловну страну на српском и енглеском језику, Страну са подацима о менторима и члановима комисије, Апстракт на српском и енглеском језику, Списак илустрација и Садржај. На крају докторске дисертације се налазе Прилози са табелама, Биографија аутора, Изјава о ауторству, Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и Изјава о коришћењу.

СТРУКТУРА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Увод се састоји из два подпоглавља у којима су описани: 1) Предмет, проблем и циљ истраживања и 2) Структура рада и обухват истраживања.

У овом поглављу су у складу са предметом, проблемом и циљем истраживања издвојене три хипотезе:

1. "Резултати добијени магнетометријским истраживањима археолошких локалитета, могу да пруже равноправну линију доказа који подједнако утичу на процес интерпретације као и информације добијене археолошким ископавањем и археолошким рекогносцирањем локалитета";
2. "Археолошки закључци коришћени у интерпретацији, кроз мултидисциплинарни приступ истраживању, могу бити епистемолошки одрживи у погледу њихове проверљивости, чиме се доприноси учвршћивању археологије као емпиријске науке";
3. "Археолошки закључци коришћени у интерпретацији, кроз мултидисциплинарни приступ истраживању, могу бити епистемолошки одрживи у погледу објективности донетих закључака".

У поглављу 2, *Примена геофизике у археологији*, дат је преглед основних карактеристика геофизичких метода и могућности њихове примене у археолошким истраживањима. Посебна пажња је посвећена карактеристикама, искуствима и приступима у коришћењу и анализи магнетометријских података у археологији.

У поглављу 3, *Неолит на простору централног Балкана / Временски и просторни оквир и основ за примену магнетометрије*, представљени су основни подаци о археолошком периоду који се разматра у раду - неолиту. Такође, у овом делу рада дат и је преглед неолитских култура на простору централног Балкана, њихов хронолошки однос и основне карактеристике неолитских насеља међу којима је и археолошки локалитет Гривац. Посебна пажња је посвећена неолитским архитектонским структурама и променама у структури тла, које доприносе постизању специфичних резултата магнетометријских мерења, што омогућава боље и прецизније сагледавања неолитских локалитета.

У поглављу 4, *Студија случаја локалитет Гривац*, представљена су археолошка истраживања на неолитском локалитету Гривац у периоду од 1952 до 2018. године. Приказан је историјат истраживања. Анализиран је начини коришћења три различите методе истраживања: археолошка ископавања, археолошка рекогносцирања и магнетометријска истраживања. У овом поглављу кандидаткиња је изнела увид у разлике у методолошком

приступу између наведених метода, као и разлике у добијеним подацима. Такође, кандидаткиња анализира истраживачка питања и закључке донете на основу сваке од њих, уз издвојене појединачне (могуће) моделе интерпретације засноване на доступним подацима и закључцима. Поменуто поглавље садржи 5 потпоглавља: 4.1) Археолошка ископавања на археолошком локалитету Гривац; 4.2) Археолошка рекогносцирања локалитета Гривац; 4.3) Магнетометријска истраживања на археолошком локалитету Гривац; 4.4) Упоредна анализа резултата истраживања; и 4.5) Могући модели интерпретације резултата истраживања неолитског локалитета Гривац.

У поглављу 5, *Процеси интерпретације на бази интеракције археолошких и магнетометријских података*, приказани су начини и поступци интерпретације на бази евалуације археолошких и магнетометријских података. У њему су детаљно размотрени проблеми археолошке интерпретације у научним оквирима. Урађена је анализа међусобног односа података добијених археолошким методама и магнетометријом. Указано је на предности и недостатке у доношењу закључака добијених коришћењем сваке од наведених метода. Посебно је размотрен научни допринос који археолошким истраживањима пружа свака појединачна метода.

У *Закључку* дисертације сумирани су добијени резултати истраживања у контексту задатих циљева. Наглашен је значај који интеракција коришћених метода има у постизању проверљивих и што објективнијих археолошких закључака, и допринос који магнетометријски подаци, разматрани као равноправна линија доказа, пружају археолошкој интерпретацији. Такође, у овом поглављу је констатовано да су кроз рад потврђене све три наведене хипотезе, које су разматране и тестиране у раду, кроз студију случаја Гривац:

1. "Резултати добијени магнетометријским истраживањима археолошких локалитета, могу да пруже равноправну линију доказа који подједнако утичу на процес интерпретације као и информације добијене археолошким ископавањима и археолошким рекогносцирањима локалитета";
2. "Археолошки закључци коришћени у интерпретацији, кроз мултидисциплинарни приступ истраживању, могу бити епистемолошки одрживи у погледу њихове проверљивости, чиме се доприноси учвршћивању археологије као емпиријске науке";
3. "Археолошки закључци коришћени у интерпретацији, кроз мултидисциплинарни приступ истраживању, могу бити епистемолошки одрживи у погледу објективности донетих закључака".

У оквиру *Литературе* наведене су библиографске јединице које указују да је кандидат темељно и студиозно обрадио предмет и проблем истраживања, што је у квалитативном смислу допринело укупном квалитету докторске дисертације.

ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ, ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ И НАУЧНИ ДОПРИНОС

Резултати докторске дисертације су утемељени на анализи закључака добијених коришћењем археолошких метода истраживања (друштвено-хуманистичке науке), упоредо са подацима добијеним коришћењем магнетометрије (техничко-технолошке науке), а кроз перспективу историје и филозофије науке. Обједињавање података добијених традиционалним археолошким методама (археолошко ископавање и археолошко рекогносцирање) и магнетометријским мерењима на археолошком локалитету Гривац (као студије случаја), уобличених кроз мултидисциплинарни приступ, у квалитативном смислу је омогућило обухватније сагледавање њиховог међусобног односа, посебно када је реч о процесу интерпретације археолошких података и добијања слике о неолиту на овом простору. Добијени резултати су показали разлике у моделима интерпретације у случајевим

коришћења једне или више линија доказа, указавши притом на недостатке и предности сваке од коришћених метода, као и на предности које пружа њихова интеракција.

На бази добијених резултата и закључака остварен је научни допринос докторске дисертације, који се огледа у значају коју мултидисциплинарна синтеза археолошких метода и магнетометрије има у археолошкој интерпретацији и доношењу епистемолошки одрживих закључака. У раду су анализирани могућности и приступи који се односе на проблем објективније интерпретације и проверљивости закључака у археологији и могућностима њиховог превазилажења. Указано је на могућности и предности интеракције различитих метода у археологији, а кроз примену мултидисциплинарности, које се заснивају на: 1) проширивању мултидисциплинарне истраживачке праксе коришћењем и синтезом нових метода, 2) увођењу у истраживачки процес нове врсте података, и 3) промену перспективе сагледавања археолошких локалитета. На овај начин отварају се нова питања, перспективе и преиспитивање постојећих закључака, и уједно се доприноси унапређењу археологије и јачању њеног научног легитимитета. У погледу друштвеног доприноса овај приступ омогућава остваривање целовитије слике о развоју неолитског друштва а са тим и линије општег културног развоја. Поред претходно наведеног, у дисертацији је дат и историјски увид у коришћење магнетометрије у археолошким истраживањима, што доприноси бољем увиду у развој и токове археологије.

Научни доприноси у вези са темом ове докторске дисертације верификовани су у научним публикацијама, међу којима се истичу радови у часопису М23 и М51 категорије, као и више радова у часописима категорије М52 и М53. Поред наведеног кандидаткиња је објавила више радова и саопштења у Зборницима и изводима са домаћих и страних научних скупова, који се односе на тему и област докторске дисертације (археологија и примена магнетометрије у археологији).

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Анализа докторске дисертације "Историја интеракције археологије и магнетометрије у археолошкој интерпретацији кроз студију случаја локалитета Гривац" показала је да је кандидаткиња Марија Каличанин-Крстић успешно реализовала постављене циљеве, обухват и задатке истраживања исказане кроз процес и резултате адекватно конципираног мултидисциплинарног истраживачког рада.

Дисертација представља оригиналан научно-истраживачки рад из области археологије и магнетометрије, реализован кроз методолошки утемељен мултидисциплинарни приступ истраживању и обради података. Усклађеном применом научних метода из области друштвено-хуманистичких наука (археологија) и техничко-технолошких наука (магнетометрија) кандидаткиња је показала научну зрелост и спремност за даљи мултидисциплинарни научно-истраживачки рад самостално, као и у сарадњи са мултидисциплинарним научним тимовима.

Иако ослоњен на магнетометрију, приступ који се разматра у раду, може се применити и на шири спектар мултидисциплинарних истраживања и синтезе метода из различитих области природних и техничко-технолошких наука у археолошким истраживањима, а у сврху унапређења, проверљивости и објективности интерпретације археолошких података.

На основу свега наведеног, Комисија за оцену докторске дисертације предлаже Већу за студије при Универзитету, Универзитета у Београду, да прихвати позитивну оцену докторске дисертације кандидаткиње Марије М. Каличанин-Крстић под насловом „Историја интеракције археологије и магнетометрије у археолошкој интерпретацији кроз студију случаја локалитета Гривац” и уједно одобри јавну одбрану наведене дисертације.

У Београду, _____

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

др Славиша Перић, научни саветник,
Археолошки институт Београд;

проф. др Драгана Ђурић, ванредни професор,
Универзитет у Београду,
Рударско-геолошки факултет,
Департман за геофизику;

доц. др Предраг Милосављевић, доцент,
Универзитет у Београду,
Факултет за образовање учитеља и васпитача